

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
«Π.Μ.Σ. ΜΟΝΤΕΛΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ»
Δημοκρατίας 1, Ρόδος ΤΚ:85132 * Τηλ: 2241099421, Fax: 2241099420
<http://www.pse.aegean.gr/pms-msaem>

ΦΑΚΕΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΑΓ1

Τ.Π.Ε. στη Διακυβέρνηση Εκπαιδευτικών Μονάδων

**Information and Communication Technologies (ICT) in Governing of
education institutions and systems**

Διδάσκων: Γεώργιος Φεσάκης

Εκπονήθηκε για το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακό Σπουδών από τους διδάσκοντες

Copyright©: συγγραφείς και ΠΜΣ «Μοντέλα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Μονάδων»

Περιεχόμενα Φακέλου

1. Γενική περιγραφή και σκοπός του Μαθήματος
2. Θεματικές Ενότητες
3. Ειδικοί Στόχοι Θεματικών Ενοτήτων
4. Διδακτική Μεθοδολογία
5. Ενδεικτικό Χρονοδιάγραμμα
6. Τρόπος Αξιολόγησης του Μαθήματος
7. Υλικό Εργασιών
8. Υλικό Παρουσιάσεων Μαθήματος
9. Βιβλιογραφία
10. Αρθρογραφία

1. Γενική περιγραφή και σκοπός του Μαθήματος

Το μάθημα «ΤΠΕ στη διακυβέρνηση εκπαιδευτικών μονάδων» αφορά στη διερεύνηση της σχέσης των ΤΠΕ με την ηγεσία, τη διακυβέρνηση και τη διοίκηση εκπαιδευτικών μονάδων και εκπαιδευτικών συστημάτων γενικότερα. Οι ΤΠΕ έχουν μετασχηματίσει τη διακυβέρνηση κάθε ανθρώπινης οργάνωσης, από το εκτελεστικό μέχρι το στρατηγικό επίπεδο. Οι νέες δυνατότητες επικοινωνίας, συνεργασίας, συντονισμού, συλλογής επεξεργασίας δεδομένων, παραγωγής γνώσης, διανομής πληροφοριών, οργανωσιακής μάθησης, αυτοματοποίησης διαδικασιών κ.ά. έχουν διαμορφώσει μια εντελώς διαφορετική πραγματικότητα στη θεωρία και την πρακτική της διακυβέρνησης οργανισμών κάθε είδους και μεγέθους. Οι εκπαιδευτικοί οργανισμοί είναι κοινωνικά συστήματα, μικτά (με έμψυχα και υλικά στοιχεία σε αλληλεπίδραση), οι οποίοι διαφέρουν σημαντικά από τους τυπικούς επιχειρηματικούς οργανισμούς, κυρίως στους στόχους και στον τρόπο ορισμού και μέτρησης της αποτελεσματικότητας. Για παράδειγμα, μια δημόσια σχολική μονάδα μπορεί να βρίσκεται σε άμιλλα με άλλες σχολικές μονάδες, σε αντίθεση όμως με μια εμπορική επιχείρηση δεν έχει στόχο την εξόντωση των ανταγωνιστών και την επικράτηση της στην αγορά. Η διακυβέρνηση των εκπαιδευτικών οργανισμών συνιστά πολύπλοκο εγχείρημα με απαιτήσεις εξισορρόπησης/συμβιβασμού αλληλοσυγκρουόμενων στόχων, επιδίωξη βελτίωσης σε δύσκολα μετρήσιμους τομείς, προσαρμογή σε ευμετάβλητο περιβάλλον, κοινωνική απολογισμότητα, λήψη σύνθετων αποφάσεων, διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού για την αειφορική παραγωγή υψηλής ποιότητας εκπαιδευτικού, παιδαγωγικού και κοινωνικού έργου. Η διακυβέρνηση εκπαιδευτικών συστημάτων απαιτεί συνδυασμό διοικητικής και εκπαιδευτικής επιστημονικής γνώσης. Η αξιοποίηση των ΤΠΕ στην διακυβέρνηση των εκπαιδευτικών οργανισμών εμφανίζει ομοιότητες με τις αντίστοιχες προσεγγίσεις των τυπικών οργανισμών του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, όμως παρουσιάζει και σημαντικές ιδιαιτερότητες που υπαγορεύουν την εξειδικευμένη μελέτη των σχετικών ζητημάτων. Σκοπός του μαθήματος είναι η θεωρητική και λειτουργική εκπαίδευση των μεταπτυχιακών φοιτητών στην αξιοποίηση των ΤΠΕ για τη διακυβέρνηση εκπαιδευτικών συστημάτων μέσα από τη μελέτη παραδειγμάτων και καλών πρακτικών διεθνώς. Ταυτόχρονα, το μάθημα σκοπεύει στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των φοιτητών σε σύγχρονες ερευνητικές κατευθύνσεις του πεδίου της αξιοποίησης των ΤΠΕ στην διακυβέρνηση των οργανισμών γενικά και ειδικότερα των εκπαιδευτικών συστημάτων. Ειδικότερα το μάθημα, όσον αφορά στο περιεχόμενο και στα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα, εντάσσεται άμεσα α) στον τομέα της ανάπτυξης του

προσωπικού β) τον τομέα διασφάλισης και ανάπτυξης ποιότητας και γ) της σχολικής ηγεσίας του πεδίου της Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Μονάδων, μέσω της υιοθέτησης του γενικού μοντέλου της συνεχούς βελτίωσης με την χρήση δεδομένων και ΤΠΕ. Επιπλέον, συμβάλει στον τομέα α) Διδασκαλία και μάθηση του ίδιου πεδίου, μέσω της μελέτης της ένταξης των ΤΠΕ στην εκπαίδευση, την μελέτη του μαθησιακού σχεδιασμού για e-learning, της μαθησιακής ανάλυσης και την συστημική προσέγγιση της μάθησης.

2. Θεματικές Ενότητες

Οι ΤΠΕ στη διακυβέρνηση των εκπαιδευτικών συστημάτων παρουσιάζουν ποικιλία ζητημάτων, εφαρμογών και προσεγγίσεων οι οποίες αντικατοπτρίζονται στις θεματικές ενότητες του μαθήματος, οι οποίες περιγράφονται στην παρούσα ενότητα.

- **ΘΕ1. Ενσωμάτωση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση, διοίκηση και ηγεσία ΤΠΕ στην εκπαίδευση**

Πώς διαμορφώνεται η νέα εκπαιδευτική πραγματικότητα από την μετασχηματιστική επίδραση των ΤΠΕ σε διαστάσεις όπως: οι παιδαγωγικές προσεγγίσεις, το περιεχόμενο της μάθησης, οι γραμματισμοί, το εκπαιδευτικό υλικό, τα μοντέλα εκπαίδευσης, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, οι ικανότητες και η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, οι ικανότητες και το προφίλ των μαθητών, η διοίκηση της εκπαίδευσης, η διοίκηση των ΤΠΕ κ.λ.π. Γνωριμία με το σύγχρονο σχολείο και το εκπαιδευτικό οικοσύστημα και τη φύση της διακυβέρνησής του.

- **ΘΕ2. Οι εκπαιδευτικοί οργανισμοί ως μαθάνοντες οργανισμοί και οι ΤΠΕ**

Τι είναι ένας εκπαιδευτικός οργανισμός που μαθαίνει και τι μπορούν να προσφέρουν οι ΤΠΕ στην προσπάθεια ανάπτυξης της μαθησιακής ικανότητας σε αυτόν; Οργανωσιακά πρότυπα και χαρακτηριστικά μαθανόντων οργανισμών με βάση τις ΤΠΕ για διαρκή βελτίωση.

- **ΘΕ3. Πληροφοριακά Συστήματα Διοίκησης εκπαιδευτικών συστημάτων**

Ο ρόλος των πληροφοριακών συστημάτων στο εκτελεστικό, στο επιτελικό και στο στρατηγικό επίπεδο της διακυβέρνησης σχηματισμών σ' όλα τα επίπεδα της εκπαιδευτικής ηγεσίας και διοίκησης-από τη διαχείριση των μαθητών ενός τμήματος μέχρι την πρόβλεψη των αναγκών σε ανθρώπινο δυναμικό. Το ζήτημα των ΠΣΔ προσεγγίζεται με έμφαση στον κύκλο ζωής τους, την προδιαγραφή και καταγραφή

των απαιτήσεων, το σχεδιασμό, τη διαχείριση της ανάπτυξης και της λειτουργίας τους και την αξιοποίησή τους στην διακυβέρνηση των εκπαιδευτικών μονάδων.

- **ΘΕ4. Συστήματα λήψης εκπαιδευτικών αποφάσεων βασισμένα στα δεδομένα**
Πως μπορεί να γίνει συστηματική αξιοποίηση των εκπαιδευτικών δεδομένων που συσσωρεύονται στα εκπαιδευτικά συστήματα για την πληροφορημένη λήψη αποφάσεων; Μπορούν οι ΤΠΕ να βοηθήσουν στο σχηματισμό μιας διαρκούς διαδικασίας βελτίωσης του σχολικού οργανισμού που να προβλέπει αποφάσεις βασισμένες στα ιδιαίτερα δεδομένα του οργανισμού;
- **ΘΕ5. Εξόρυξη δεδομένων και μαθησιακή ανάλυση στη διακυβέρνηση της εκπαίδευσης**
Η εξόρυξη δεδομένων (Data mining) και η μαθησιακή ανάλυση (learning analytics) αφορούν στην εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων και εργαλείων ανάλυσης μεγάλου όγκου δεδομένων για τον έλεγχο υποθέσεων, την αναγνώριση προτύπων (patterns) και γενικά την παραγωγή γνώσης. Οι εφαρμογές τους στην εκπαίδευση αποτελούν ένα σύγχρονο ερευνητικό πεδίο που αφορά άμεσα στο συγκεκριμένο μάθημα.
- **ΘΕ6. Εφαρμογές μοντελοποίησης και προσομοίωσης στη διακυβέρνηση εκπαιδευτικών συστημάτων**
Η θεωρία των δυναμικών συστημάτων και τα περιβάλλοντα μοντελοποίησης και προσομοίωσης συστημάτων έχουν ήδη πολλές επιτυχημένες εφαρμογές σε άλλους τομείς διακυβέρνησης. Στην εκπαίδευση τα παραδείγματα είναι πολύ λιγότερα, αν και διαρκώς αυξανόμενα. Στην ενότητα αυτή οι φοιτητές εισάγονται θεωρητικά και πρακτικά στη μοντελοποίηση σύνθετων συστημάτων και την εφαρμογή της προσομοίωσης σε ζητήματα όπως η πρόβλεψη, η λήψη αποφάσεων, η σύγκριση εναλλακτικών σεναρίων και γενικότερα, η συστημική προσέγγιση των πολύπλοκων (complex) προβλημάτων που εμφανίζονται στην εκπαίδευση.
- **ΘΕ7. Διαδίκτυο και διακυβέρνηση εκπαιδευτικών συστημάτων – Διαχείριση διαδικτυακής φήμης, Πνευματικά Δικαιώματα, Ψηφιακή πολιτεότητα**
Το διαδίκτυο έχει δημιουργήσει μια σειρά νέων ζητημάτων για την διακυβέρνηση των εκπαιδευτικών συστημάτων. Από την παροχή εκπαίδευσης μέσω του διαδικτύου με το μικτό μοντέλο, την αγωγή του ψηφιακού πολίτη, το σχεδιασμό μαθησιακών δραστηριοτήτων που να αξιοποιούν τους διαδικτυακούς πόρους και τις επικοινωνιακές δυνατότητες μέχρι τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης τη δυσκολία

διάκρισης επαγγελματικού και προσωπικού χώρου και χρόνου και τη διαχείριση της διαδικτυακής φήμης προσώπων και οργανισμών της εκπαίδευσης. Τα ζητήματα αυτά είναι ακόμα ανοικτά στον διάλογο και την έρευνα ενώ αποτελούν συχνά παράγοντες ανησυχίας για τους εκπαιδευτικούς. Στο μάθημα αναλύονται επικοδομητικά αποφεύγοντας τις φοβικές προσεγγίσεις.

3. Ειδικοί Στόχοι Θεματικών Ενοτήτων

Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές του μαθήματος αναμένεται, μεταξύ άλλων, μετά την ολοκλήρωση των μαθημάτων, να είναι ικανοί να:

- ✓ Γνωρίζουν τις νέες προκλήσεις που θέτουν και τα εργαλεία που παρέχουν οι ΤΠΕ στη διακυβέρνηση εκπαιδευτικών συστημάτων
- ✓ Κατανοούν την έννοια του μανθάνοντος οργανισμού, να γνωρίζουν τα χαρακτηριστικά του γνωρίσματα και να μπορούν να εφαρμόζουν αντίστοιχα οργανωτικά πρότυπα με βάση τις ΤΠΕ
- ✓ Προδιαγράφουν, να συμμετέχουν στο σχεδιασμό και τη λειτουργία αποτελεσματικών Πληροφοριακών Συστημάτων Διοίκησης της εκπαίδευσης
- ✓ Σχεδιάζουν και υλοποιούν ολοκληρωμένο σχέδιο για τη διαρκή βελτίωση εκπαιδευτικών συστημάτων με βάση την επεξεργασία δεδομένων και την λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων
- ✓ Αξιοποιούν μοντέλα και προσομοιώσεις για την προσέγγιση πολύπλοκων προβλημάτων
- ✓ Γνωρίζουν τις δυνατότητες και τις εφαρμογές των συστημάτων εξόρυξης δεδομένων και τις μεθόδους της μαθησιακής ανάλυσης, για να μπορούν να παρακολουθούν τις ερευνητικές εξελίξεις στον χώρο
- ✓ Σχεδιάζουν και υλοποιούν ολοκληρωμένα σχέδια αξιοποίησης του διαδικτύου στη διακυβέρνηση των εκπαιδευτικών συστημάτων και να διαχειρίζονται αποτελεσματικά τα θέματα διαχείρισης της διαδικτυακής φήμης των μαθητών, των στελεχών και των εκπαιδευτικών οργανισμών
- ✓ Ενημερώνονται για τις εξελίξεις της έρευνας και της τεχνολογίας στο πεδίο της διακυβέρνησης των εκπαιδευτικών συστημάτων με την αξιοποίηση των ΤΠΕ

4. Διδακτική Μεθοδολογία

Στο μάθημα αξιοποιείται το μικτό μοντέλο μάθησης (blended e-learning). Κάποιες από τις εκπαιδευτικές πράξεις γίνονται στις συναντήσεις και κάποιες μέσω του συστήματος τηλεεκπαίδευσης. Στις συναντήσεις εισάγονται οι θεματικοί άξονες με διάλεξη, συζήτηση, μελέτες περίπτωσης και εργαστήρια. Στο σύστημα τηλεεκπαίδευσης οι φοιτήτριες και οι φοιτητές συμμετέχουν σε σύγχρονες διαλέξεις, ασύγχρονες συζητήσεις, ενημερώνουν αποθετήρια πόρων, υλοποιούν συνεργατικές δραστηριότητες και παρουσιάζουν και παραδίδουν τις εργασίες τους. Οι τελικές εργασίες των φοιτητών περιλαμβάνουν αναζήτηση βιβλιογραφίας και σύνταξη σύντομων επιστημονικών δοκιμίων τα οποία παρουσιάζουν στις συναντήσεις.

5. Ενδεικτικό Χρονοδιάγραμμα

Θεματική Ενότητα	Τρίωρα
1 ^η + Γνωριμία, ενημέρωση για το μάθημα, εξοικείωση με το LMS, Βιβλιογραφικές πηγές και αναζήτηση	2
2 ^η	1
3 ^η	1
4 ^η	1
5 ^η	1
6 ^η	1
7 ^η	1
Παρουσιάσεις και συζήτηση εργασιών Φοιτητών/Φοιτητριών	2

6. Τρόπος Αξιολόγησης του Μαθήματος

Οι φοιτητές του μαθήματος θα αξιολογούνται βάση της ενεργού τους συμμετοχής, των επιδόσεων τους σε μικρής έκτασης εργασίες κατά την διάρκεια του μαθήματος κι ενός σχεδίου εργασίας (project) που θα έχει τη μορφή σύνταξης σύντομου επιστημονικού δοκιμίου (essay) με βάση την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας.

7. Υλικό Εργασιών

Το υλικό για τις εργασίες θα είναι αναρτημένο στην περιοχή του μαθήματος στο σύστημα διαχείρισης μάθησης: <https://aegeanmoodle.aegean.gr/course/view.php?id=3437>

8. Υλικό Παρουσιάσεων Μαθήματος

Οι παρουσιάσεις και τα υπόλοιπα εκπαιδευτικά υλικά του μαθήματος θα βρίσκονται αναρτημένα στην περιοχή του μαθήματος στο σύστημα διαχείρισης μάθησης <https://aegeanmoodle.aegean.gr/course/view.php?id=3437>

9. Βιβλιογραφία

Βασικό εκπαιδευτικό εγχειρίδιο για το μάθημα είναι το βιβλίο:

Φεσάκης, Γ., Λαζακίδου, Γ. (2017). Τεχνολογίες Πληροφορίας & Επικοινωνίας (ΤΠΕ) και Διακυβέρνηση Εκπαιδευτικών Οργανισμών, Εκδόσεις Διάδραση, ISBN:978-618-5059-65-1

Bernhardt, V. (2013). Data analysis for continuous school improvement. Larchmont, 3rd Ed, NY: Routledge.

Dennis, A., Haley Wixom, B. (2003). System analysis design. California: J.Wiley.

Dessler, G. (2005). Human Resource Management. 10th edition, Pearson Prentice Hall.

French, C. (1996). Data Processing and Information Technology (10th ed.). Thomson. p. 2. ISBN 1844801004.

ΠΕΠ/UNESCO. (2000). Education Management Information Systems (EMIS). Module 2: Identification of information needs and building indicators. Paris, UNESCO/ΠΕΠ.

Law, S., & Glover, D. (2000). Educational leadership and learning: practice, policy, and research. Buckingham: Open University Press.

Law, N., Pelgrum, W.J., & Plomp, T. (2006). Pedagogy and ICT use in schools around the world: Findings from the IEA Sites 2006 study. Springer, CERC The University of Hong Kong.

Romero, C., S. Ventura, M. Pechenizkiy, and R. S. J. d. Baker (eds.). 2010. Handbook of Educational Data Mining. Boca Raton, FL: CRC Press.

Retalis, S, Petropoulou, O., & Lazakidou, G. (2011). Assessing the Performance of Learners Engaged in Computer-Supported Collaborative Problem-Solving Activities (Book Chapter), in F.Pozzi & D. Persico (eds.), Techniques for Fostering Collaboration in Online Learning Communities: Theoretical and Practical Perspectives. USA: Information Science Reference, 2011, 245-260.

Δημητριάδης, Α. (2013). Διοίκηση-Διαχείριση Πληροφοριακών Συστημάτων. Αθήνα: Εκδ. Νέων Τεχνολογιών.

Δουκίδης, Γ. (2011). Καινοτομία, στρατηγική, ανάπτυξη και πληροφοριακά συστήματα. Αθήνα: Εκδ. Ι.Σιδέρης.

Κοίλιας, Χ. (2004). Δομές Δεδομένων και Οργανώσεις Αρχείων. Αθήνα: Εκδ. Νέων Τεχνολογιών.

Δρούλια Θ., & Πολίτης Φ. (2008). Δημόσια διοίκηση και στελέχη εκπαίδευσης. Αθήνα, ΥΠΕΠΘ – ΠΙ.

Νανόπουλος, Α., & Μανωλόπουλος, Ι. (2010). Εισαγωγή στην εξόρυξη και τις αποθήκες δεδομένων. Αθήνα: Εκδ. Νέων Τεχνολογιών.

Ριγόπουλος, Γ. (2009). Πληροφοριακά συστήματα και ομαδικές αποφάσεις. Αθήνα: Εκδ. Νέων Τεχνολογιών.

Σαίτης Χ. (2008). Ο διευθυντής στο δημόσιο σχολείο. Αθήνα, ΥΠΕΠΘ – ΠΙ.

10. Αρθρογραφία

Anderson, R., & Dexter, S. (2005). School Technology Leadership: An empirical investigation of prevalence and effect. Educational Administration Quarterly, 41(1), 49-82.

Fessakis, G. & Zoumpatianou, M. (2012). “Wikipedia uses in learning design. Literature review”. Themes in Science & Technology Education, 5(1/2), 97-106.

- Fessakis, G., Dimitracopoulou, A., Palaiodimos, A., (2013). Graphical Interaction Analysis Impact on Groups Collaborating through Blogs. *Journal of Educational Technology & Society*, 16(1), pp. 243-253.
- Fessakis, G., Theodoridou, S., Roussou, M. (2014). Teacher professional development program in Online Communities of Practice pedagogical model. *The International Journal of Technologies in Learning*, 20(3), pp. 61-79.
- Flanagan, L., & Jacobsen, M. (2003). Technology leadership for the twenty first century principal. *Journal for Educational Administration*, 41(2), 124-142.
- Lunenburg, F.C. (2010). The decision making process. *National Forum of Educational Administration and Supervision Journal*, 27(4).
- Petropoulou, O., Retalis, S., Siassiakos, K., Karamouzis, S., & Kargidis, T. (2008). Helping educators analyze interactions within networked learning communities: A framework and the Analytics Tool system. *Proceedings of the 6th International Conference on Networked Learning*, 5-6 May, 2008, Halkidiki, Greece, 317-324.
- Retalis, S., Papasalouros, A., Psaromiligkos, Y., Siscos, S., & Kargidis, T. (2006). Towards networked learning analytics – a concept and a tool. *Proceedings of the 5th International Conference on Networked Learning 2006*, Lancaster, UK.
- Scholz, R.W., Lang, D.J., Wiek, A., Walter, A.I., & Stauffacher, M. (2006). Transdisciplinary case studies as a means of sustainability learning: Historical Framework & Learning. *International Journal of Sustainability in Higher Education*, 7(3), 226-251.
- Αρμενάκη, Δ., Φεσάκης, Γ. (2011). Στρατηγικές χρήσης των ΤΠΕ στην εκπαίδευση με κύρια αναφορά στο εκπαιδευτικό σύστημα της Φινλανδίας, στο Κ. Γλέζου & Ν. Τζιμόπουλος (Επιμ.), *Πρακτικά Εργασιών 6ου Πανελληνίου Συνεδρίου των Εκπαιδευτικών για τις ΤΠΕ «Αξιοποίηση των ΤΠΕ στην Διδακτική Πράξη»* Σύρος, 6-8 Μαΐου 2011, ISBN : 978-960-89753-7-8, σελ.: 1050-1057.
- Βουκελάτος, Μ., Δελής, Β., & Θεοδωρίδης, Γ. (2002). Προς ένα ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα συλλογής, αποθήκευσης και επεξεργασίας εκπαιδευτικών δεδομένων: από το όραμα στο σύστημα Edubase, 3^ο Συνέδριο ΕΤΠΕ, Ρόδος, 26-29 Σεπτεμβρίου 2002, 614-623.
- Δημητρακοπούλου, Α., Βοσνιάδου, Σ., Γρηγοριάδου, Μ., Αβούρης, Ν., Κόλλιας, Β., Γώγουλου, Α., Φεσάκης, Γ., Μπράτισης Θ., (2006). Το πεδίο της Αυτοματοποιημένης Ανάλυσης Αλληλεπιδράσεων προς υποστήριξη της Αυτορρύθμισης των Συμμετεχόντων σε τεχνολογικές μαθησιακές δραστηριότητες: Παρούσα κατάσταση, διαστάσεις και προοπτικές, 5ο πανελλήνιο συνέδριο με διεθνή συμμετοχή "Οι τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας στην εκπαίδευση", Θεσσαλονίκη, 5-8 Οκτωβρίου 2006, ΕΤΠΕ – ΑΠΘ και ΠΜ
- Πετροπούλου, Ο., Λαζακίδου, Γ., & Ρετάλης, Σ. (2008). Αξιοποίηση δεικτών διαδραστικότητας για την αποτίμηση της επίδοσης σε συνεργατικά διαδικτυακά σενάρια μάθησης. 6ο Πανελλήνιο Συνέδριο με Διεθνή Συμμετοχή οι ΤΠΕ στην Εκπαίδευση, Κύπρος, 25-28 Σεπτεμβρίου 2008, σελ.178-185 [In http://www.etpe.gr/extras/view_proceedings.php?conf_id=23].
- Φεσάκης Γ., (2009). Διαδικτυακές υπηρεσίες, web 2.0 και εκπαιδευτικός σχεδιασμός, στο Α., Κοντάκος και Φ., Καλαβάσης, (επιμ), *Θέματα εκπαιδευτικού σχεδιασμού*, τομ. 2ος, Εκδόσεις Ατραπός, σελ.: 181-206
- Φεσάκης Γ., (2014). Οι Διαδικτυακές Κοινότητες Πρακτικής ως οργανωσιακό πρότυπο για ευφείς εκπαιδευτικές μονάδες και ως παιδαγωγικό μοντέλο για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, 3η Διεθνής Συνάντηση Εργασίας. *Schools as Learning Organizations. – Η Σχολική Μονάδα ως ένας «Οργανισμός που Μαθαίνει»*. Προσεγγίσεις και εφαρμογές. 12-14 ΣΕΠ 2014. Πνευματικό Κέντρο Δήμου Αθηναίων.
- Φεσάκης Γ., Θεοδωρίδου Σ., Ρούσου Μ., (2013). Προκλήσεις του σχεδιασμού και της λειτουργίας εκπαιδευτικών διαδικτυακών κοινοτήτων πρακτικής: Η περίπτωση της κοινότητας των Σχολικών

Κηπουρών, Στο Α., Lionarakis (ed.), Proceedings 7th International Conference on Open Distance Learning (ICODL2013), Athens, Greece, 8-10 Νοεμβρίου, 2013, Vol. 4, pp. 91-105.

Φεσάκης Γ., Κόνσολας Μ., Μαυρουδή Ελ., (2009). Ποιοτικά χαρακτηριστικά προγραμμάτων τηλεκπαίδευσης με χρήση διαδικτυακών συστημάτων, για τις πρώτες βαθμίδες της εκπαίδευσης, ΘΕΜΑΤΑ Επιστημών και Τεχνολογίας στην Εκπαίδευση, 1(3), Εκδόσεις Κλειδάριθμος, σελ.: 91-118.

Φεσάκης Γ., Μαυρουδή Ε. (2007). Ζητήματα ποιότητας σε προγράμματα τηλεκπαίδευσης μέσω διαδικτύου για τις πρώτες βαθμίδες της εκπαίδευσης., 4th International Conference in Open and Distance Learning , Forms of Democracy in Education: Open Access and Distance Education, 23 – 25 Athens, Greece November 2007 (<http://artemis.eap.gr/icodl2007/>)

Φεσάκης, Γ., Σάββας, Α., (2013). Διαχείριση διαδικτυακής φήμης και εκπαιδευτική κοινότητα, στο Α., Κοντάκος και Φ., Καλαβάσης, (επιμ.), Θέματα εκπαιδευτικού σχεδιασμού, τομ. 6ος , σελ. 272-303, Εκδόσεις: Διάδραση

11. Ενδεικτικά περιοδικά

- Computers & Education
- Computers in Human Behavior
- Contemporary Issues in Technology and teachers Education
- Education and Information Technologies
- Educational Media International
- Educational Technology Research and Development
- Information technology in Childhood Educational Annual
- Innovations in Education and teaching International
- International Journal of Leadership in Education
- International Journal of Science Education
- International Journal on e-learning
- Journal of Cases in Educational Leadership
- Journal of Computer Assisted Learning
- Journal of Computers in Mathematics and Science Teaching
- Journal of Educational Computing Research
- Journal of Educational Technology & Society
- Journal of Educational Technology Systems
- Journal of Interactive Learning Research
- Journal of Learning Analytics
- Journal of Technology and Teacher Education
- Learning, Media & Technology
- Technology, Pedagogy and Education
- The Internet and Higher Education
- Themes in Science and Technology Education
- Θέματα Επιστημών και Τεχνολογίας στην Εκπαίδευση